

GEZONDE GEITEN HOUDEN

Een gezonde geit is de basis van een gezonde bedrijfsvoering. Het houden van gezonde geiten begint bij de biestvoorziening van een lam, maar ook de huisvesting speelt een belangrijke rol. – *Diane Schoonhoven, landbouwconsulent Boerenbond*

Beide onderwerpen kwamen aan bod tijdens een boeiende studiemiddag voor geitenhouders.

Biestvoorziening

Dierenarts Steven Verberckmoes lichtte toe hoe de ideale biestvoorziening op een melkgeitenbedrijf moet verlopen. "Melk een geit die heeft gelammerd zo snel mogelijk, anders zal ze haar biest uitliggen. Geef deze biest meteen aan het lam. De eerste keer dat een pasgeboren lam biest krijgt, moet het zeker 200 ml zijn. De antistoffen die het lam dan binnenkrijgt, worden in de bloedbaan van het dier opgenomen. Na een dag worden de antistoffen niet meer direct in het bloed opgenomen, zodat het effect van de antistoffen die een dier dan nog binnenkrijgt veel geringer is. Ook bevat verse biest specifieke groeifactoren voor de darmwand, zodat de darmen veel voedingsstoffen kunnen opnemen. Alleen melkgeiten die minstens 3 weken hebben drooggestaan, kunnen biest van voldoende kwaliteit produceren. Wanneer je biest van een melkkoe wilt gebruiken, kies je beter voor de biest van een laagproduc-

.....

Het houden van gezonde geiten begint met de managementkwaliteiten van de geitenhouder.

.....

tieve koe. De biest van een hoogproductieve koe is te waterig waardoor de hoeveelheid antistoffen niet genoeg geconcentreerd is. De biest van een zoogkoe is nog beter, maar daar kan je moeilijker aan geraken. Als je beslist om biest van melkkoeien aan je geitenlammeren te geven, moet de biest van een koe zijn die gevaccineerd is tegen het rota- en coronavirus en tegen coli's. Zodoende krijgt het geitenlam meteen antistoffen mee tegen deze veel voorkomende ziektes." Het belangrijkste is dus dat een lam snel na de geboorte biest moet krijgen. Zorg er ook voor dat het lam voldoende biest krijgt. Lammeren die binnen worden gehouden moeten 210 ml/kg/dag biest krijgen. Gaat het om een moeilijke drin-

ker, dan moet de biest vaak worden aangeboden, want vele kleintjes maken een groot. Bij slechte drinkers kan je ook een sonde gebruiken, maar Verberckmoes raadt af om elk lam met een sonde van biestmelk te voorzien. "Door middel van een sonde komt de melk direct in de pens terecht, wat niet ideaal is voor de ontwikkeling van de penspapillen. Als een lam zelf drinkt, wordt de zuigreflex gebruikt, waardoor de melk in de lebmaag komt."

Hygiëne

Volgens de specialist-veearts is zowel de hygiëne van de biest én van de gebruikte emmers of drinkspenen zeer belangrijk om de verspreiding van ziektekiemen te voorkomen. "Op een geitenbedrijf is alle moederzorg van vrouw, moeder en schoonmoeder meer dan welkom om voldoende properheid te garanderen. Bovendien vind ik melk geven aan jonge geiten via een drinkgoot hygiënischer dan via een drinkautomaat; een drinkgoot wordt namelijk op heel korte tijd volledig leeggedronken én schoongelikt. Hierdoor krijgen kiemen weinig kans. Ook kan via

een drinkgoot het toxische Halocur bijvoorbeeld worden toegediend, wat niet mogelijk is bij een drinkautomaat. Halocur werkt tegen diarree als gevolg van cryptosporidium. Het nadeel van een drinkgoot is dat dit systeem meer werk vraagt van de geitenhouder. Ook neemt een drinkgoot meer plaats in dan een drinkautomaat. Elke geitenhouder moet uitmaken wat in zijn stal de beste oplossing is."

Ventilatie bij lammeren

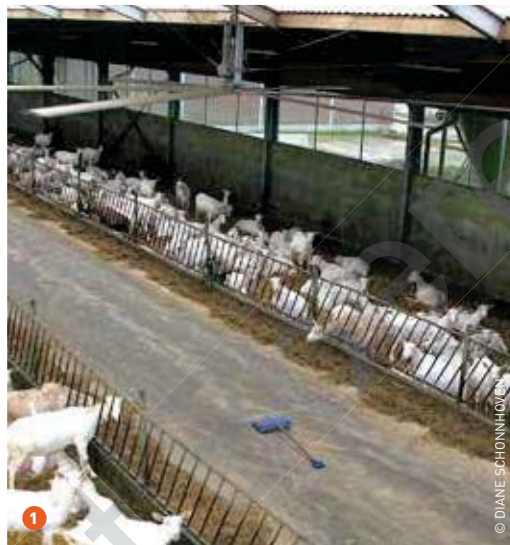
Zoötechnisch specialist Toine van Erp van de Gezondheidsdienst voor Dieren in Nederland legt uit dat naast een goede biestvoorziening en uitstekende hygiëne ook de huisvesting en ventilatie zeer belangrijk zijn voor het houden van gezonde geiten. "Door te ventileren wordt waterdamp afgevoerd. Dat is geen overbodige luxe, want een volwassen geit in productie scheidt ongeveer 3 l waterdamp per dag uit. Daarnaast zorgt een goede ventilatie voor de afvoer van schadelijke stoffen zoals ammoniak en CO₂. Ook worden ziektekiemen afgevoerd en schone lucht aangevoerd, wat de gezondheid van de geit en de levensduur van de stal ten goede komt."

"De ventilatie in een stal voor jonge geiten is alleen op een mechanische manier correct te regelen", gaat Toine van Erp verder. "In zo'n stal kunnen het aantal dieren en het gewicht van de dieren immers steeds variëren, terwijl de ventilatie in een natuurlijk geventileerde stal nauwelijks regelbaar is. De opvangruimte voor pasgeboren lammeren moet steeds warmer dan 20 °C zijn, een lage luchtsnelheid hebben en droog zijn. Dat betekent dat een heteluchtkanon met een petroleum- of diesilverbranding niet geschikt is om een dergelijke ruimte te verwarmen, want zo'n kanon produceert te veel waterdamp en verbruikt veel zuurstof bij de verbranding van de brandstof. Een centraal verwarmingssysteem in de lammerenafdeling is ideaal. Wat ventilatie betreft volstaat hier een kleine ventilator, afhankelijk van het aantal lammeren in deze afdeling."

Toine legt vervolgens uit dat de comfortzone voor een lam dat 1 tot 8 weken oud is tussen 15 en 25 °C ligt. Voor een lam

dat tot 4 maanden oud is, bedraagt deze comfortzone 10 tot 25 °C. Voor deze lammerenafdelingen is vloerverwarming het voordeligste systeem. Verse lucht wordt over de voergang binnengelaten; in de luchtinlaat bevinden zich lamellen die de lucht mooi recht over de voergang stuurt. Vervolgens wordt de verse lucht door middel van vloerverwarming langzaam opgewarmd terwijl ze zich over de voergang verplaatst. De stallucht wordt boven de luchtinlaat weer afgevoerd door middel van een ventilator, zodat de opgewarmde lucht voldoende kans heeft om zich in de lammerenafdelingen goed te verdelen. Een ventilator aan het einde van de voergang zou de opgewarmde

"In een natuurlijk geventileerde stal is het verder vooral van belang dat de lucht zich door de stal kan verplaatsen. Hiervoor zou de stal bij voorkeur met de lange kant op het zuidwesten worden gebouwd omdat dit de overheersende windrichting is. Voor de windstille dagen kan een vorm van mechanische ventilatie een goede aanvulling zijn op deze natuurlijke ventilatie." Pluimveeventilatoren die elke 20 m worden geplaatst, zowel links als rechts van de voergang, vragen lage investeringskosten terwijl zij wel een grote capaciteit hebben. Het nadeel van deze ventilatoren zijn echter wel de hoge energiekosten. Een HVLS-ventilator (*High Volume and Low Speed*) heeft ook een zeer

- 1 Een HVLS-ventilator heeft een zeer hoge ventilatiecapaciteit, wat welkom is op windstille dagen.
- 2 Hygiëne en centrale verwarming dragen bij aan een gezonde opfok van lammeren.

lucht direct afvoeren, zodat de hokken van de lammeren nagenoeg niet geventileerd zouden worden. Een dergelijk ventilatiesysteem vraagt een heel precieze afstemming tussen luchtinlaat en ventilatie.

Ventilatie bij melkgeiten

Het mechanisch ventileren van een stal voor melkgeiten is erg duur. Voor deze volwassen dieren kan een natuurlijk geventileerde stal prima dienst doen. Wel stelt Toine van Erp dat deze stal altijd van voldoende dakisolatie moet voorzien zijn.

hoge capaciteit, maar deze ventilatoren zijn dan weer duur in aankoop. Deze HVLS-ventilatoren vragen vervolgens echter wel weinig energie en zijn zeer stil. Ook een overdruksysteem waarmee buitenlucht via kleine gaatjes vanuit een buis in de stal wordt geblazen, kan bij windstil weer zijn diensten bewijzen. Tot slot benadrukt Toine dat de juiste toepassing van het aanwezige ventilatiesysteem vooral een zaak is van de veehouder zelf. Of anders gezegd, het houden van gezonde geiten begint met de managementkwaliteiten van de geitenhouder! ■

THE BEST QUALITY & SERVICE

30

INFO → DEMO → GRATIS

NEW Model 86 10T

www.Schaffer.be

Schaffer

UW KNIKLADERSPECIALIST
is kiezen voor zekerheid...!!!

HEUSDENS

Brustem Bedrijvenpark,
Lichtenberglaan 1001, 3800 Sint-Truiden
☎ 011 68 38 99, info@schaffer.be

Model 2436